

Innhold

I	Emne og startpunkt	13
1	Eit møte med emnet og egedomar	13
2	Fast egedom, menneske og menneskelege band	15
3	Samanfattande karakteristikkar. Problemstillingane	18
4	Problemstillingane gjev ulike typar svar	19
	(a) Behovet for gode omgrep	19
	(b) Matrikkel og tinglysing	20
	(c) Egedomsordning og samfunn	22
5	Ei avgrensing mot lausøyre	24
6	Oversikt og disposisjonen vidare	24
II	Egedomskonsept	27
7	System av reglar for tilgang og kontroll	27
8	Fire ulike egedomskonsept	29
	(a) Privat egedom	29
	(b) Kollektiv egedom	29
	(c) Felles egedom	30
	(d) Familiær egedom	30
9	Fleire egedomskonsept i same samfunn	32
10	Egedomskonsept og rettferdiggjering	34
	(a) Egedomskonsept i dagleglivet	34
	(b) Rettferdiggjering. Eit krav	34
	(c) Konseptane som startpunkt og konsentrasjon	35
	(d) Grunngevingane har ulik styrke	37

11	Om rettferdiggingering: samfunnsnytte og rettigheter	38
	(a) Ei problematisk oppgåve	38
	(b) Same konsept, ulike argument	39
	(c) Same argument, ulike konsept	42
	(d) Avslutning og hovudsynspunkt	43
III	Dimensjonar ved eigedomsretten	44
12	Innleiing. Enkle synsmåtar kan verka villeiande	44
13	«Dette er min eigedom». Tre innleiande dimensjonar	45
14	Skilnaden på geografiske koordinatar og rådvelde	46
	(a) Vilkårlege, ikkje naturlege grenser	46
	(b) Distansen til tidlegare rettsoppfatning	48
15	Positiv tilordning og negativ eksklusjon	49
	(a) Eit rådvelde – og ein einerett	49
	(b) Er tilordninga berre eit «utslag av plikter»?	50
16	Tilordninga har ein sjølvregulerande karakter	52
	(a) Eigaren kan ikkje få dobbelt opp	52
	(b) Fører eigedomsrett til likskap?	54
17	Eigedomsretten har ei pliktside	56
	(a) Samanheng mellom eigedomsrett og plikt	56
	(b) Nærare om ulike typar plikter	57
18	Eigedomsretten i utvikling og tid	59
	(a) Eit døme frå strandsona	59
	(b) Allment: ein temporal dimensjon	60
19	Oppsummering. Eit innbegrep	61
20	Litt om styrken i eigedomsretten	61
	(a) Kva som meinest med «styrke»	61
	(b) Styrke gjennom Grunnlova § 105?	63
	(c) Styrke ved djuptgripande endringar	64
	(d) Styrke gjennom menneskerettskonvensjonen	66

IV	Meir og særleg om eigedomsretten	69
21	Oversikt over kapitlet	69
22	Korleis karakterisera eigedomsretten?	70
	(a) Ein tradisjonell definisjon. Kritikk	70
	(b) Eigedomsretten som (mest) omfattande	72
23	Om eigedomsretten sin tilordningsfunksjon	74
	(a) Krav, fridom, kompetanse	74
	(b) Nærare om dei sju eigarfunksjonane	75
24	Heilskapen og det konkrete innhaldet	81
	(a) Eit spekter av eigedomsrett	81
	(b) Arealplanlegging	82
	(c) Vassdrag og primærnæringar	83
	(d) Ulike karakteristika. Kultur og natur	85
	(e) Reglar om juridiske disposisjonar	87
25	Systematikk. «A typical French approach»?	89
	(a) Om tradisjonell systematikk	89
	(b) Utfordring: Korleis fanga heilskapen?	91
26	Eigedomsrett i rom. Ein boks?	93
	(a) Presentasjon av problemstillinga	93
	(b) Problemstillinga må problematiserast	94
	(c) Tre moglege løysingsmåtar	95
	(d) Drøfting og konklusjon	97
	(e) Kort utflykt til yttergrensa i sjø	100
27	Utflykt til Finnmark. Rettferd, kultur, ressursar	102
	(a) Perspektiv rundt tre skiljelinjer	102
	(b) Statens eigedomsrett og eit nytt eigedomsregime	103
	(c) Kva med retten til fisken i havet?	106
	(d) Oppsummering. Eit lokalt perspektiv	107

V	Interesser som kan jamførast med eigedomsretten	109
28	Allment om deling av eigedomsretten	109
	(a) Dimensjonane er dei same	109
	(b) Eit særleg spørsmål om styrke?	112
29	Deling av sjølve eigedomsretten. Sameige	113
30	Deling av visse eigarfunksjonar. Om servituttar	116
	(a) Servituttar: definisjon og døme	116
	(b) Ulike stiftingsmåtar	117
	(c) Rettsgrunnlaget og tolkingsoppgåva	119
	(d) Rettane er jambyrdige	120
31	Deling av visse eigarfunksjonar. Systematisk oversyn	121
	(a) Innleiing	121
	(b) Bruksrettane	122
	(c) Dei kontrollerrande rettane	124
	(d) Løysingsrett, panterett, grunnbyrde	125
VI	Skilnad på eigedomsretten og bruksrettane?	128
32	Innleiing om problemstillinga	128
33	Positiv og negativ definisjon som skilje?	129
34	Forholdet til «den fulde Eiendomsret»	132
	(a) Den vanlege framstillinga	132
	(b) Problemet. Kamel og dromedar	133
	(c) Tre utdjupande døme	135
35	Korleis samanlikna eigedomsretten og bruksretten?	136
36	Er residualfunksjonen eit skilje?	138
37	Avsluttande synspunkt	139
38	Utflukt til den «kløyvde eigedomsretten»	141
	(a) Kva er kløyvd eigedomsrett?	141
	(b) Andre rettssyn kan vera relevante	142

VII	Svakare interesser. Allemannsrettane	144
39	Allemannsrettane. Kva for typar har me?	144
40	Kva kjenneteiknar allemannsrettane?	145
41	Forholdet mellom eigedsrett og allemannsrett	147
	(a) To parallelle strukturar	147
	(b) Eit faktisk spenningsforhold	148
42	Rettssystematiske utviklingstrekk	149
	(a) Omgrepa særrett og allemannsrett	149
	(b) Større rom for argumentasjon	151
43	Faktiske utviklingstrekk. Nokre døme	153
	(a) Nye konflikhtar veks fram	153
	(b) Kommersialisering	154
	(c) Jakt og vilt. Overgang til eigedsrett	155
44	Allemannsrettens grense: allmenningens tragedie	156
	(a) Kva kjenneteiknar allmenningens tragedie?	156
	(b) Strategiar. Hummarbestanden som døme	157
	(c) Allmenning kan føra til underforbruk	159
45	Styrke i allemannsrettane?	160
	(a) Problemstilling og Grunnlova § 105	160
	(b) Grunnlova § 110 b som heimel?	161
VIII	Korleis skal rettigheter balanserast?	164
46	Innleiing. Behovet for å balansera	164
47	Balanse over nabogrenser. Rasjonalitet og rettferd	165
	(a) Granelova § 2 og eigedsretten	165
	(b) Rasjonalitetsstandarden	166
	(c) Rettferdsstandarden	167
48	Spesielt på denne staden og generelt på liknande stader	168
	(a) To likeverdige retningslinjer	168
	(b) «Tidsprioritet». Kor sterkt står argumentet?	170

49	God utnytting og framgang	173
	(a) Eit skjønsmessig og ope vurderingstema	173
	(b) Særleg om betre miljø	174
	(c) Nytte av nye ulemper	175
50	Balanse i servituttforhold og sameiger	176
	(a) Startpunktet for balanseringa	176
	(b) Dimensjonar, likeverd, temporalitet, stiftingsgrunnlag	177
51	Konkrete døme frå sameiger og servituttforhold	180
	(a) Råderett – overfor eigedomen og den andre	180
	(b) Konkrete omstende med ulik styrke	182
	(c) Realiteten i rettsgrunnlaget. Temporalitet	184
52	Allemannsrettar og balansering	186
	(a) Dei geografiske koordinatane byggjer på ei avveging	186
	(b) Nærare om balanseringsoppgåva	187
IX	Den faste eigedomen sjølv som dreiepunkt	190
53	Oppgåva: Å konkretisera eigedomsretten	190
	(a) Objekt og eigedomsrett	190
	(b) Kva meinest med «tingens natur»?	191
	(c) Geografisk plassering som variabel. Eit døme	193
54	Skiftande karakteristika	194
	(a) Ikkje berre rettigheter	194
	(b) Kva med kjøpesenteret?	195
	(c) Miljøomsyn. Grunnlova § 110 b	196
	Litteratur	198
	Stikkord	205